

Kpl 4,

Taistelu Suomen asemasta

S.36-45

1890 Postimanifesti

1899 Helmikuun manifesti

- Suomen säätyjen lainsäädäntöoikeutta rajoitettiin
- Suomen oma postilaitos lakkautettiin
- Venäjän kielestä ylimpien virastojen kieli
- Kouluissa oli pakko opiskella Venäjän historiaa, maantiedettä ja kieltä
- Suomen miehet määrättiin Venäjän armeijaan
- Kenraalikuvernööri (Venäjän korkein virkamies Suomessa) sai diktaattorin valtuudet
 - lisää autonomiaa kaventavia määräyksiä:
 - lehtiä sensuroitiin ja lakkautettiin
 - kirjapainoja suljettiin
 - yhdistyksiä lopetettiin
 - virkamiehiä erotettiin, vangittiin, karkotettiin maasta

Miksi venäläistämistoimet?

- Nationalismi levinnyt Venäjälle
 - Valtakuntaa haluttiin yhtenäistää (suomalaisilla oma uskonto, kieli, raha, lait)
 - Kansallistunteen voimistuminen Venäjän raja-alueilla
 - Panslavismi
- Suomen erillisyyden ja erivapauksien korostuminen 1800-luvun lopulla
- Venäjän hallinto oli kehittynyt → Suomen liittäminen kiinteämmin Venäjään oli mahdollista
- Suomen sijainti Pietarin läheisyydessä → sodan tullessa vaarana hyökkäys Pietariin Suomen kautta

Bobrikovin murha

Taustat

- Bobrikov toteutti kenraalikuvernöörinä Venäjän politiikkaa, jossa Venäjän erilaiset hallintoalueet pyrittiin yhtenäistämään.
- Suomen näkökulmasta kyse oli venäläistämispolitiikasta ja Suomen erityisaseman poistamisesta.
- Venäläistämiseen suhtauduttiin eri tavoin:
 1. **Perustuslailliset** vetosivat Aleksanteri I:n hallitsijanvakuutukseen ja Suomen erillisasemaan.
 2. **Myöntyväiset** olivat valmiita osittaisiin myönnytyksiin.
 3. **Aktivistit** olivat valmiita käyttämään väkivaltaa venäläispolitiikan lopettamiseksi.

Bobrikovin murha

- Kenraalikuvernööri Nikolai Bobrikov toimi Suomen kenraalikuvernöörinä v. 1898–1904.
- Suomalainen aktivisti Eugen Schauman surmasi Bobrikovin ja itsensä 16.6.1904 Helsingin Senaatintalossa. Senaatintalo on nykyisin Valtioneuvoston linna.
- Bobrikovin murha on mahdollisesti Suomen historian tunnetuin poliittinen murha.
- Murhasta julkaistiin myös tunnettu ja käytetty kuvakortti (kuvassa).

Bobrikovin murha

Murhan seuraukset

- Murhaan suhtauduttiin Suomen lehdistössä pääosin pelokkaasti ja tuomitsevasti, koska ei tiedetty, kuinka murha vaikuttaisi Suomen asemaan.
- Venäjällä murha synnytti keskustelua. Osa huomautti Bobrikovin linjan olleen yksi murhaan johtaneista tekijöistä, osa halusi rankaista Suomea.
- Eugen Schauman kohosi kansallissankarin asemaan aktivistien ja itsenäisyysmielisten keskuudessa. Monet muut suhtautuivat asiaan varautuneemmin.
- Murha toimi esimerkkinä muille poliittisille murhille, joiden uhreina oli venäläisiä virkamiehiä ja suomalaisia myöntöväisyysslinjan poliitikkoja.
- Venäläiset lakkauttivat Päivälehdet vuonna 1904, kun se julkaisi vertauskuvallisen pääkirjoituksen Juhannuksena. Kirjoituksessa Bobrikovin murhaan viitattiin vertauskuvoin niin, että lopulta valo voittaa pimeyden. Lakkauttamisen jälkeen toimituskunta perusti uuden lehden, Helsingin Sanomat.

*Utinen on luettavissa Kansalliskirjaston digitaalisissa aineistoissa:
<https://digi.kansalliskirjasto.fi/sanomalehti/binding/680096?page=2>*

TAITEEN KULTAKAUSI

- **Mikä:** Suomen taiteen nousu, suomalaisen taiteen kukoistuskausi (kuuluisia taidemaalareita, kuvanveistäjiä, säveltäjiä, runoilijoita, jotka olivat tunnettuja myös muissa maissa)
- **Mitä:** kansalliset pyrkimykset & kansainväliset virtaukset yhdessä
- **Milloin:** 1890-1910
- **Erytystä:** taiteen poliittinen merkitys
- **Huipennus:** Suomen oma paviljonki Pariisin maailmannäyttelyssä v.1900. (taide, teollisuus, arkkitehtuuri)

- Oikealla Suomen paviljonki Pariisin maailmannäyttelyssä v.1900

SUOMEN PAVILJONGIN KUPOLIFRESKOT

TAITEEN ERI TYYLISUUNNAT *

1. Realismi

- Pyrkimys mahdollisimman totuudenmukaiseen kuvaukseen
- Maalaustaiteessa kuvattiin usein tavallista kansaa

2. Symbolismi

- Mielikuvituksellisuus
- Aiheet usein uskonnosta, saduista, tarustoista (peikot, paholaiset, taruolennot)
- Venäläistämistoimien vastustaminen taiteen keinoin

3. Kansallisromantiikka

- Suomen ja suomalaisuuden ihannointi, kansallistunteen nostattaminen
- Jylhät maisemat, Kalevala-aiheet
- Venäläistämistoimet vahvistivat kansallisromanttista suuntausta

FERDINAND VON WRIGHT (1822–1906)

ALBERT EDELFELT (1854–1905)

AKSELI GALLEN-KALLELA (1865–1931)

AKSELI GALLEN-KALLELA (1865–1931)

HELENE SCHJERFBECK (1862–1946)

EERO JÄRNEFELT (1863–1937)

EERO JÄRNEFELT (1863–1937)

HUGO SIMBERG (1873–1917)

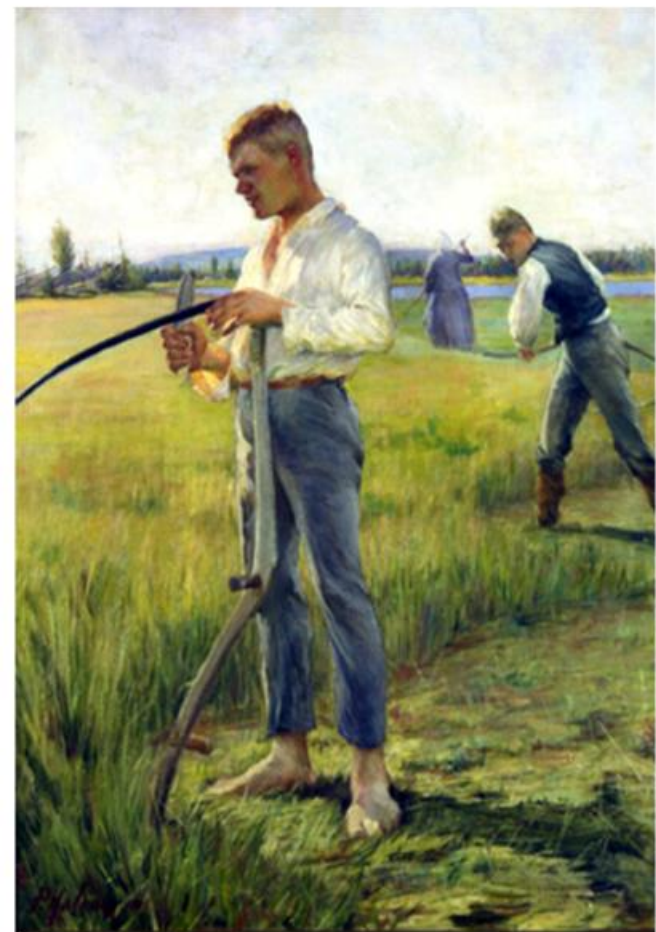
JUHO RISSANEN (1873–1950)

JUHO RISSANEN (1873–1950)

PEKKA HALONEN (1865–1933)

*Tulkitse
kuvien
sanoma ja
symboliikka*

Tehtäviä

Lue kpl 4, Taistelu Suomen asemasta,
s.36-45

Tee tehtävät 3 ja 4, s.45